

A MÁSIK HIDEGHÁBORÚ

Írta: Dávid Ferenc

A másik hidegháború: Kanada katonai segítségnyújtása a fejlődő világnak 1945–1975 című könyv olvasója egy, a Queeni Egyetem Történelem Tanszékén 2009 májusában megvédett doktori disszertáció tavalyi évben megjelent, átdolgozott formáját ismerheti meg. A Dr. Allan English egyetemi docens témavezetése mellett megszületett mű szerzője a kanadai haderő ezredes rendfokozatú tagja, aki doktori dolgozatának témáját annak feldolgozatlansága és aktualitása miatt választotta. Napjainkban ismét előtérbe kerültek azok az alacsony intenzitású katonai műveletek, amelyekről a bukott államok szociális és gazdasági fellelődését, demokratikus berendezkedését várja a nyugati világ. Christopher R. Kilford az aktuál- és biztonságpolitika helyett a történelem segítségével vizsgálta és mutatja be az elmélet 19. századi gyökereit, gyakorlati megvalósulását, árnyoldalát, a kapcsolódó tévhiteket és Kanada szerepét a második világháborút követő katonai segítségnyújtások rendszerében.

A könyv lapjain a szerző arra a kérdésre kereste a választ, hogy a második világháborút követően, a kétpólusú szembenállás kezdetén miként sodródott bele Kanada egy számára teljesen új szerepkörbe. Az 1945 utáni gyarmati függetlenedés időszakában Ottawa bekapcsolódott a fejlődő államoknak nyújtott nyugati katonai támogatások hálózatába és kulcspozícióhoz jutott az Egyesült Államok által preferált feltartóztatás stratégiájának megvalósításában. A második világháború befejezését követő három évtized szempontjából meghatározó végpontnak számított az ország kül-, katonai- és gazdaságpolitikai irányváltása, ami Pierre Trudeau miniszterelnök 1968-as megválasztásához volt köthető. Az 1969-ben elfogadott döntés értelmében egy hároméves átmeneti időszak alatt kívánták visszavonni Kanada katonai érdekeltségeit a tengerentúlról.

Kilford a katonai segítségnyújtás intézményi alapjait, a hozzá kapcsolódó elméleteket és a vállalkozásokkal szemben támasztott elvárásokat a 19. századi történelmen keresztül mutatta be. Egyiptom, Madagaszkár és Japán egyaránt az önálló

The Other Cold War:
Canada's Military Assistance
to the Developing World
1945-1975

Írta: Kilford, Christopher R.

Canadian Defence Academy
Press, Kingston, 2010

és erős fegyveres erőt tekintette az állam- és nemzetépítés legerősebb támaszának. Az ország vezetői felismerték ennek jelentőségét és a fejlettebb európai hatalmaktól hívtak katonai tanácsadókat, szereztek be fegyverarzenáljukat. Lépésüktől azt is várták, hogy jótékony hatással lesz majd a gazdaságra, ami magával húzza az elmaradott társadalmat is.

Mindhárom ország ideiglenesen regionális hatalommá vált, amit nem utolsó sorban a szomszédjaikhoz képest erősebb és fejlettebb haderejüknek köszönhetnek. Bár sok mindent importálniuk kellett, főleg a precíz megmunkálást igénylő lőfegyvereket, de a haderőfejlesztés rövid távon jótékony hatást gyakorolt a gazdaságra és a társadalomra egyaránt. A múlt századi hadseregek szükségleteinek megfelelően előtérbe került a műszaki tudományok oktatása, az út- és kommunikációs hálózat kiépítése, fejlődött a ruházati termékeket gyártó könnyűipar, illetve a társadalmon belül kialakult és megerősödött a hivatásos tisztikar.

A gyors fejlődési szakasz a legtöbb esetben palástolta a változás árnyoldalait. A haderőfejlesztésből fakadó gazdasági előnyök hangsúlyosabban jelentek meg Egyiptomban és Japánban, míg például Madagaszkár esetében elenyésző volt a jelentősége. Hosszútávon az önálló és független nemzetállam biztosítékát jelentő, állandóan fegyverben tartott katonai erő és a túlfeszített fegyvergyártás katasztrofális eredményeket produkált. Megfelelő pénzügyi alapok nélkül a hadsereg elsősorban gazdasági terhet jelentett és rövid úton a politikai instabilitás forrásává vált. Mihelyst a gazdaság összeomlott -ami általában bekövetkezett a fejlődő országok többségében, a hivatásos tisztikar és a katonai szféra rossz szemmel figyelte a költségvetésének megnyirbálását. A gazdaság összeomlását politikai kudarc is követte, de a haderő és a tisztikar ekkor is megőrizte az államon belüli erős pozícióját. A visszafogott és takarékos kormányzati politika gyakran találta szemben magát katonai puccsal, vagy a hadsereg támogatását élvező másik kormánnyal.

A második világháborút követően a fejlődő világnak nyújtott katonai segítségnyújtásra adott hivatalos indoklások gyakran hivatkoztak arra, hogy ez utóbbi mind a küldő, mind a fogadó fél számára is előnyökkel jár. Kanada esetében a korabeli és a későbbi szakirodalom is gyakran érvelt azzal, hogy az időről-időre, egyes államoknak nyújtott katonai támogatás bel- és külpolitikai haszonnal jár. Egyrészt a repülőgépek, lőfegyverek, lőszer eladása és a folyamatos utánpótlás fellendíti a hazai ipart és munkahelyeket teremt. Másrészt, a nemzetközi színtéren való stabil jelenlét megerősíti Ottawa pozícióit és a katonai segítségnyújtást ugródeszkaként használva a polgári szféra is bekapcsolódhat az újonnan kikiáltott nemzetállamok szerteágazó beruházásaiba. A harmadik érvnek már sokkal inkább erkölcsi töltete volt, amit történelmi példákkal véltek igazolni. Eszerint a haderő fejlesztése begyűri az élet minden területére és pozitív hatással van az ország életére. Első pillantásra evidensnek tűnhetne, hogy a 20. századi modern hadigépezet működtetése szakképzett mérnököket, stabil infrastruktúrát, az utánpótlás igényeit kielégíteni képes hazai ipart, ezzel együtt munkahelyeket jelent. Az erős hadsereg és tisztikar volt hivatott biztosítani a nyugodt körülményeket, amelyek a nemzetépítésben, demokratikus intézmény-

nyek megvalósulásában csúcsosodott volna ki. Az Egyesült Államok kutatói között még az 1960-as években is tartotta magát az a vélekedés, hogy a gyarmati időszakot követően a hadsereg központi szerepet játszhat a fejlődő országok politikai és gazdasági kibontakozásában. Ha a nemzeti függetlenség megteremtése és a haderő kapcsolatában volt is pozitív történelmi példa (mint a 19. századi Japán esetében), a tétel egy évszázaddal később már nem állta meg a helyét. A megváltozott körülmények hamar a korábbi álláspont felülbírálásához vezettek. A fegyveres erők nem csak, hogy nem lettek a változás és modernizáció zászlóvivői, de egyenesen az instabilitás forrásaivá is váltak.

Az újonnan született afrikai államok politikai berendezkedése törékeny, katonai erejük elenyésző volt. Mindezekon felül az európai és amerikai viszonylatban konvencionális fegyveres erők színvonala és technikája értelmetlenül vált a Szaharától délre fekvő államok biztonsága szempontjából. A zömmel könnyű- és kézi lőfegyverekkel felszerelt, kisszámú csoportok sem kezelni, sem üzemben tartani nem voltak képesek a fejlett világ modern haditechnikáját. Létszámuk és felszereltségük ellenére mégis elegendő erőt képviseltek, hogy befolyásolják a belpolitikai eseményeket. A kormányzatok többségének az is nehézséget okozott, hogy a gyakran forradalmi, vagy polgárháborús időszakokat követően képesek legyen irányítani a felfegyverzett egységeiket.

Kilford számszerűen bizonyította, hogy a kanadai szerepvállalása szempontjából lényeges afrikai kontinens államai esetében sem vált be a korábbi recept. Egyrészt a kontinens elmaradottsága, valamint a zömmel kis létszámú fegyveres csoportok egyáltalán nem igényelték a fejlett haditechnika rendszeresítését. Az európai és amerikai társadalmakkal ellentétben Afrikában a katonai személyek összlétszáma a teljes lakosság százalékos arányában csak ritkán érte el a 0,1 %-ot. A fegyverzet és az alkalmazott harcéljárások a helyi konfliktusokban nem indokolták egy képzett katonaréteg kialakítását, így a tőlük várt társadalmi katalizátor szerep is elmaradt. Az 1965-ös létszámadatok, amelyek a kanadai szerepvállalás csúcspontjának időszakára estek, elenyészők a Szaharától délre fekvő országokban. Ghána 7,7 millió fős lakosságához 10000, Kenya 9,4 millió főjéhez 3000, Nigéria 42,7 milliós lakosságához 9000 és Tanzánia 10,5 millió össznépességéhez mindösszesen 1000 fő hivatásos fegyveres társult. Ekkora fegyveres erő egyik esetben sem indokolta az ipar fejlesztését és nincs számottevő hatása sem az oktatásra, sem a társadalom más rétegeire. Sokkal jellemzőbb volt esetükben a külföldi katonai tanácsadók alkalmazása és a gyenge állambáztartásukat leterhelő, széleskörű haditechnikai import. A fegyverimport pedig kiszolgáltatottságot jelentett a fejlődő világnak, aminek jelentőségét a Szovjetunió, az Egyesült Államok és Kína is hamar felismerte.

A kis létszámú katonai erő arányaihoz képest komoly hatást volt képes gyakorolni a politikára. E mögött minden esetben belpolitikai zavarok és külső érdekek álltak. Az ,50-es években számszerűen felfutottak a szuperhatalmak fegyverszállításai, a ,60-as években pedig elterjedtek a katonai tanácsadók. Kilford összevetette, hogy a sikeres katonai puccsok térbeli és időbeli alakulása miként viszonyulhatott a

katonai támogatások elterjedéséhez. A Közel-Keletet, Ázsiát, a Szaharától délre eső afrikai területek, Dél- és Közép-Amerikát külön-külön és egyben vizsgálva a következő eredményt kapta. Ötéves periódusokra bontva 1945–1949 között 17, 1950–1954 között 15, 1955–1959 között 15, 1960–1964 között 26, 1965–1969 között 33, 1970–1974 között 17, majd 1975 után 5 sikeres katonai puccs volt a világ fejletlenebb részein. A legmagasabb szám a Szaharától délre eső afrikai országokban volt tapasztalható 1965 és 1969 között (összesen 18), ahol és amikor Kanada is kivette a részét a kelet-nyugati sakkjátszma bábulepéséből. A Trudeau-kormány aggályai miatt Ottawa kihátrált a fejlődő világból. Ennek is köze lehetett ahhoz, hogy 1970 után fokozatosan csökkent a katonai beavatkozások száma, míg végül Afrikában csak két sikeres puccsot hajtottak végre 1975-öt követően.

Ha nem is a modernizáció okán, de a valós és szervezett katonai erő iránti vágy minden fejlődő országban megjelent. Mindegyikük érdekelt volt abban, hogy a vélt, vagy valós fenyegetésekkel szemben képes legyen erővel is fellépni, amit a függetlenség és nemzetállamiság legfőbb garanciájának tekintettek. A második világháborút követő évek változásai okán a fejlődő világban megjelent az igény, amit a fejlett világ fegyverszállításai, katonai tanácsadói által láttak kielégíthetőknak. A fejlettebb nyugati és keleti tömb pedig egyaránt a nemzetközi befolyásának növekedését és előnyösebb kereskedelmi kapcsolatokat remélt a tradicionális üzletnek számító fegyvereladásoktól. A külpolitika egyik legmegfelelőbb eszközének tűnt a szerteágazó katonai kapcsolatok kialakítása. A hazai gazdaság szempontjából minden kormánzatnak fontos volt, hogy a világháborút követően is képes legyen megőrizni a hadiipari munkahelyeket. Az Egyesült Államok a kezdetektől a kommunizmus feltartóztatásának célkitűzésével hajtotta végre katonai segítségnyújtási akcióit. 1945-öt követően a fejlődő országokba irányuló, nagy volumenű fegyvereladások nem ismerték az ideológiai szembenállást. A korábban felhalmozott, gyakran elavulttá vált fegyverzet eladása tekintetében nem sok különbség volt Washington, Moszkva, Peking, vagy London között.

A fenti felsorolásból Ottawa sem maradt ki, ha üzletről, vagy nemzeti érdekről volt szó. Kanada különleges szerepben tűnt fel a második világegést követően. Szövetségeseihez mérve kisebb haderővel, de fejlett hadiiparral rendelkezett. Természetesen sem a NATO-n, sem az ENSZ-en belül nem volt mindegy Ottawa számára, hogy mennyire tűnik partnernek a fejlődő országokból érkező kérésekre adott válaszok tekintetében. A kiválasztásnál természetesen nem az önzetlenség, mind inkább a szövetségi érdek dominált. Azokban az esetekben, amikor az Egyesült Királyság és az Egyesült Államok nem játszott (hagyományai, vagy a Szovjetunióval való szembenállása okán nem játszhatott) fontos szerepet a katonai támogatásoknál, a „semle-

ges” Kanada előtt megnyílhattak a kapuk. A hidegháborús logika alapján a magyarázat egyszerű. Amíg Kanada az afrikai országokban odabent, addig a konkurens szovjet és kínai fél odakint volt. Ezzel a lépéssel Ottawa a kommunista terjeszkedés feltartóztatásának amerikai politikáját is kiszolgálta.

A katonai segítségnyújtás kifejezés a valóságban egy komplex egész, ami magába foglalta a fogadó ország számára nyújtott haditechnikai szállításokat, katonai tanácsadást, vagy konkrét kiképzési programok nyújtását az újonnan létrejött nemzetállamok haderői számára. A Szovjetunió és az Egyesült Államok katonai vetélkedéseinek hátterében ez volt az a szerepkör, amibe Kanada nem csak szó szerint belesodródott a második világháborút követő időszakban, de markánsan megjelent a tárgyalt időszak évtizedeiben. A belesodródást mi sem jellemzi jobban, mint a szerző azon tézise, hogy ez a szerepvállalás teljesen véletlenszerűen alakult ki. A könyv másik állítása pedig éppen az, hogy a számszerűen kiküldetésben lévő katonai személyi állomány nagysága még így sem volt arányban azzal a pozícióval, ami az Észak-atlanti Szerződés Szervezete alapító és az Egyesült Nemzetek Szervezete tagjától elvárható lett volna. Kanada a tengerentúlon állomásoztatott csapatok nagysága helyett a minőségre helyezhette a hangsúlyt a nemzetközi szerepvállalásokban. Ottawa a katonai kiképzéshez és tanácsadáshoz magasan képzett tisztjeit és tiszthelyetteseit kötötte le külföldön. Ez a kutatások fényében azzal járt, hogy a NATO tag hadereje egy nyugat-keleti összecsapás esetén a működésképtelenség jeleit produkálta volna az otthon tapasztalható szakemberhiány miatt.

Mindazon felül, hogy a kanadai katonai segítségnyújtási programok teljesen ad hoc módon működtek, fokozatosan egyre nagyobb anyagi terhet róttak a kormányzatra. Az 1945-öt követő két évtizedben a fejlődő országoktól érkező kérések száma folyamatosan növekedett. 1948 és 1953 között a fegyverszállítások mellett, azokat kiegészítve, a kiképzésre és tanácsadásra vonatkozó kéréseket Pakisztán esetében négyszer, Izrael és Burma esetében kétszer, Mexikó, Etiópia, India és Indonézia esetében egyszer-számra kellett elutasítania Ottawának. Kanada népszerűsége külön magyarázatot igényelt a kérdéskör árnyaltabb vizsgálatához. Lényege röviden úgy foglalható össze, hogy mindazok az „új” államok, amelyek nem akartak közösséget vállalni a Szovjetunióval, nem akartak elköteleződni az Egyesült Államok mellett, főleg nem együttműködni a gyarmattartó Egyesült Királysággal, vagy Franciaországgal, azoknak megnyugtató kiút lehetett Kanada. Utóbbi megfelelő választásnak tűnt mind Pakisztán, Kongó, vagy Ghána esetében.

A világegést követően Kanada folytathatta volna izolációs politikáját, de a háború alatt felduzzasztott hadiipara átalakította gazdaságának szerkezetét. A fegyverszállítások képezték a katonai kapcsolatok első állomását, amihez a háborút követő helyi háborúk megfelelő táptalajul szolgáltak. Fontossá vált a munkahelyek megőrzése és új piacok keresése, ahol a felhalmozott hadianyagot eladhatták. A nagyhatalmi szembenállás, a görög polgárháború és a katonai szövetség stratégiai érdekei megkövetelték a fokozottabb szerepvállalást. A katonai fegyverszállítások képezték azt a tárgyalási alapot, ami akarva-akaratlanul kiképzési feladatokkal párosulhatott.

A fogadó államba küldött kiképzők mellett még jelentősebb volt az a program, amelynek keretein belül a célország pilótáit képezték ki Kanadában. Ottawa, ha az '50-es években még vissza is tudta utasítani az egyes fejlődő országok által kért jelentősebb katonai támogatást, végül a szövetségi érdek, az Egyesült Államok és az Egyesült Királyság politikai nyomása kerekedett felül.

Az afrikai kontinens déli országaiban egyre nagyobb igény jelentkezett, amit Ottawának kellett kielégítenie. Fokozatosan a helyi jelenlét, ezzel együtt a katonai tanácsadók kerültek előtérbe. Mind Ghánában, mind Tanzániában úgy tekintettek az észak-amerikai államra, mint ami nem cipeli a gyarmattartók súlyos hátizsákját és valóban segítő jobbot kíván nyújtani az újdonsült nemzetállamoknak. Az 1950-es évek végére, '60-as évek elejére kialakult helyzet a megnövekedett kanadai kiképzési, külföldi tanácsadói, képzési és más katonai segítségnyújtási formák, valamint a fogadó és az újonnan jelentkező országok nagy száma odáig vezetett, hogy 1964-ben felállították a Kormányközi Katonai Segítségnyújtási Bizottságot. Feladata volt, hogy koordinálja a megnövekedett számú, korábban véletlenszerűen működő katonai szerepvállalásokat. Augusztusi felállítását követően a bizottságot a Külügyminisztériumnak rendelték alá, tagjait a különböző minisztériumok, így a nemzetvédelemért, hadiiparért és pénzügyekért felelős hivatalok szakemberei adták. Az új államigazgatási egység feladata volt, hogy a külügyi tárca közvetlen fennhatósága alól elvonja a külföldről érkező igényeket és rendet teremtsen a majdnem két évtized alatt kialakult és áttekinthetetlen rendszerben. A bizottság hamar szembetalálta magát a leglényegesebb külpolitikai problémával, hogy mit is mondjanak azoknak az államokat, akiket elutasítottak? A kérések közötti válogatást a már említett stratégiai érdek, azon belül is az amerikai külpolitikai irányvonalat követő NATO határozta meg. Ez utóbbinak Ottawában is prioritása volt. A döntések háttérében egyre kevesebb szerep jutott a Pénzügyminisztérium javaslatainak, pedig ők jobban átlátták a katonai missziók költségvonzatait. A példák minden esetben azt mutatták, hogy a kiadások nem csak, hogy egyre növekedtek, de az irányítás minden egyes esetben fokozatosan ki is csúszott Ottawa kezéből. A helyzetet súlyosbította, hogy a befektetett összeggel szemben várható végeredmény sem felelt meg kormányzati várakozásoknak. A racionalitás a belpolitikai igények és az erőteljes hadiipari lobb miatt nem érvényesülhetett.

Kilford külön fejezetekben vizsgálta a legjelentősebb afrikai katonai segítségnyújtási akciókat és eredményüket. A fejlődő országok között Ghána példája megfelelően szemléltette, hogy a haderőnek és tisztikarnak milyen hatása lehet a 20. századi törékeny nemzetállamokra. Kwame Nkrumah 1956-os parlamenti győzelmét követően Ghána a belső és külső veszélyekkel szemben sérülékenynek érezte magát, ezért a fegyveres erőktől várta állami léte biztosítékát. Kelet és nyugat között ingázva végül a Szovjetunióval és a keleti tömb országaival is kapcsolatokat épített ki. A szerző kutatási rámutattak arra a tényre, hogy a szovjet haditechnika nem minden esetben felelt meg a fogadó fél elvárásainak. A fejlődő országok gyakran kényszerültek a nyugati világ segítségnyújtását igénybe venni. A katonai rendeltetésű Iljusin-18 típusú repülőgépek például nem csak, hogy drágábbak voltak a

tömeg-gyártott és olcsóbb nyugati típusokhoz képest, de gyakrabban meghibásodtak és üzemben tartásuk nem volt gazdaságos az amúgy is pénzügyi nehézségekkel küzdő új államok számára. Miután a polgári célra használni kívánt 8 darab szovjet Il-18-asból 6 használhatatlannak bizonyult, a Szovjetunióknak vissza kellett vonnia a repülőgépeit Ghánából. Nkrumah politikai manőverezései és katonai fenyegettség érzése szülte, hogy a semlegesebb színben tetszelgő Ottawához fordult segítségért. A kanadaiak által kiképzett ghánai haderő viszont nemcsak hogy beleszólt a politikába, de a belpolitikai zavarokat követően 1966-ban puccsal meg is buktatta a Pekingben tartózkodó kormányfőt. A haderő ezzel a ghánai szovjet-kínai befolyás végére is pontot tett. Az 1960-as évek ghánai szerepvállalása azért is volt jelentős, mert megtört a jég és Kanada megnyitotta kaput más fejlődő államok előtt is. Ők alacsony szintű támogatásban részesülhettek, ha azt a szövetségi érdek is indokolta. Először ekkor erősödtek fel azok a hangok is, amelyek arra figyelmeztettek, hogy katonai vállalkozások pénzügyei egyre kevésbé felügyelhetőek és ellenőrizhetőek.

A ghánai példa természetesen nem jelentette azt, hogy az időben érkező katonai segítségnyújtás, vagy egy haderő felépítése determinálja az adott ország politikai berendezkedését. Tanzániában, ahol a kanadai haderő részt vett az új tisztikar és a szakemberek kiképzésében, minden fordítva történt. A tanzániai tisztek támogatták a mozambiki gerillák Portugália elleni függetlenségi harcát, majd Ottawa mellett Peking is megjelent katonai támogatóként. Hiába tartózkodott 90 kanadai katonai tanácsadó az országban, a vetélytárs folyamatosan kiszorította őket, majd 1970-ben az afrikai ország hivatalosan is megköszönte az addig nyújtott kanadai támogatást.

A gyarmati időszakot követően John G. Diefenbaker és Lester Pearson miniszterelnökök hajlandóak voltak markáns szerepet vállalni a Commonwealth országok haderejének felépítésében, vagy képzésében. A kanadai asszisztálása mellett megvalósult nyugati orientáció megfelelt az Egyesült Államok stratégiai igényeinek. A fogadó államoknak is megfelelőnek tűnt, hogy sem az új fegyverzet, sem a katonai rendszer nem fog hasonlítani arra, amit korábban gyarmattartóik képviseltek, vagy rendszerben tartottak. Az 1957 és 1963 között hatalmon lévő konzervatív kormányzat részt vett az ICSC vietnami, az UNEF I. egyiptomi, az UNOC kongói és a ghánai missziókban. Az 1960-as években tetőző katonai szerepvállalások összetétele az 1963-as választásokat követő liberális kormányzat alatt alakult ki és az 1968-ban bekövetkezett irányváltásig kitartott. A liberálisok bekapcsolódtak az UNYOM jemeni, az UNFICYP ciprusi és a tanzániai missziókba is.

A katonai segítségnyújtások számának felfutását Pierre Trudeau miniszterelnöksége törte meg. Bár az előző kormányzati ciklushoz hasonlóan liberális volt, ő mégis változtatni kívánt elődjei politikáján. A kampány során zászlajára tűzött elv szerint a katonai támogatások rendszere nem csak, hogy nem segíti elő a fejlődő világ szociális és gazdasági felvirágzását, de a rosszul szervezett és meggondolatlan vállalkozások egyenesen károsak. Választási ígéretei között szerepelt, hogy megválasztása esetén azonnal visszavágja az erre a célra fordított anyagi támogatások és erőfeszítések mértékét, amit 1968-at követően meg is valósított.

Trudeau, elődjeitől eltérően ítélte meg Kanada szerepvállalását és nem akarta, hogy az ország belesodródjon a hidegháborús intrikák szövevényes hálójába. Miniszterelnöksége nem vetett véget azonnal sem a ghánai, sem a mozambiki küldetésnek, de a Trudeau-kormány 1969 júliusában már végleg eldöntötte, hogy a fejlődő országoknak nyújtott katonai támogatásokat az 1970/71-es fiskális évtől kezdődően leépítik egy hároméves perióduson belül. Kilford három okot sorolt fel, ami Trudeau politikáját és Ottawa irányváltását indokolta. Először is nem akarta, hogy a fejlődő országok arra pocsékolják erőforrásaikat, hogy fegyvereket vásároljanak. Másodszor, tartott attól, hogy Kanada belesodródik egy helyettesítő háborúba és az Egyesült Államok és a Szovjetunió és/vagy Kína közé kerül. Végül, Trudeau meg volt győződve arról, hogy ha egy fejlődő ország a Szovjetunióhoz, vagy Kínához fordul segítségért, annak nem is lehet stratégiai jelentősége.

A hivatalos indoklás mellett azt sem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy Trudeau 1968-as megválasztását követően neki kellett megteremteni a pénzügyi alapot az elődei által elindított szociális reformokhoz. Továbbá, a '60-as évek végén ismét előtérbe kerültek azok a biztonságpolitikai érvek, amelyek rávilágítottak az ország katonai kiszolgáltatottságára. Kanada hadereje, képzett tisztjei és tiszthelyettesei annyira le voltak kötve a világ különböző pontjain, hogy egy valódi konfliktusban nem álltak volna időben rendelkezésre.

Az 1970-es évek elejére tervezett visszavonulást a kormányzat megvalósította. A kormányközi bizottság még eljuttatott egy memorandumot a kormányhoz, ami-ben a katonai missziók fontosságára hívta fel a figyelmet. Ezért, vagy éppen a döntés ellenzőinek megnyugtatására, Ottawa bár kivonult a legjelentősebb szerepvállalásaiból és döntő mértékben vonta el a forrásokat, néhány kisebb feladatot továbbra is ellátott a tengerentúli országokban. Mindezek azonban csak árnyékaik lehettek a '60-as évekre jellemző katonai programoknak.

Afrobreakz

Egy nyugat-afrikai tradicionális ütőhangszer (a djembe) iránti közös lelkesültség vezette a korábbi margitszigeti dobosokat az Afrobreakz 2008-as megalapításához. A csapat 8-10 főből álló baráti társaságból alakult, akik 2 éve zenélnek együtt ebben a formációban, de együttműködnek megannyi más zenei csoporttal is. A nyugat-afrikai ritmusok, dobnyelvek követői. Nemcsak táncos esteket, partykat, és részben afro-diskós esteket is szerveznek élő dobzenével, hanem részt vesznek számos Afrika-ünnepélyen, fesztiválokon, felvonulásokon, fellépéseken is. Megannyi esetben tűz-zsonglőrökkel is fellépnek, időnként a hasonló zenéket pártoló lemezlovasokkal is fúzióba állnak. A csapat nemrég táncosokkal bővült, így programjaik egyaránt szólnak a zenehallgatóknak, kísérletezőknek, táncra vágyóknak, energikus hangulatba ringatózóknak is.

A csapat nevééről: míg az AFRO nemigen szorul magyarázatra, a Breakz sokakban kérdést ébreszt. A szó alkalmazása ehelyütt kettős értelmű: egyrészt a break az afrikai zenéknek (jazz-nek, népzene-nek, szakrális zenének is) olyan szólófrázisa, amelynek egyéni hangzása „kérdése” és ritmusa a többi hangszer váratlan választát, ellenbeszédét vagy elhallgatását idézi elő. Ilyenkor nemegyszer szünetek, közjátékok vagy szólók is történnek, a szaggatottság és a szólammegosztás is számos változatban előfordul.

info@afrobreakz.hu